

## ELŐFIZETÉS

## HELYBEN ÉS VIDEKEN:

Egy évre ... ..	180 Lei.
Fél évre ... ..	90 Lei.
Egy negyed évre ...	45 Lei.
Egy óra ... ..	15 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

## SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-  
úti palotájában.

## KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat  
Bulevardul Regele Ferdinand I.  
(József főherceg-utj) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1921.

∞ ∞ Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. ∞ ∞

Péntek, december 23.

## Ifj. Walder Gyula a magyarországi pénzsükéről.

(Beszélgetés az aradi származású bankvezérrel.)

Magyarországon ezidőszert nyomasztó pénzsüké uralkodik. Az Aradi Közlöny budapesti tudósítója megszokhatja ez ügyben ifj. Walder Gyulát, a Pesti Haza Takarékpénztár vezérigazgatóját aki a következőkben igyekszik magyarázatát adni a nagy pénzhiánynak:

— Ebben a kérdésben az elmélet és a gyakorlat súlyos kollízióba került. Mert amilyen helyes az a tendencia, hogy a pénzforgalmat lehetőleg csökkenteni kell, éppen annyira elhibázott és veszedelmes, ha e program végrehajtását nagyon is gyors tempóban eszközlik. Az államkincstár az ingatlan- vagyonszállítástól most pár hét alatt kétféle milliárd koronát emelt ki a forgalomból. A gazdasági életnek amúgy is elgyöngült szervezete ez a hirtelen vérvettség teljesen megbénítja. Ha szétnézünk az üzletekben, melyek más években így karácsony előtt zsúfolásig tele voltak vevőkkel, azt látjuk, hogy senki nem vásárol, a forgalom megállt, a kereskedők tele vannak panasszal. A tőzsde is felmondta a szolgálatot. A kurzusok nap-nap után csuszának lefelé és a megbénult értékpiacon üzletnek megingt az a sokat szenvedett középosztály az áldozata, amelyik ötven százalékos fedezettel dolgozik a tőzsdén és azért megy oda, mert ilyen acidentális keresetek nélkül a mai drágaságban rendes jövedelméből nem képes megélni. Mindezt a hirtelen pénzsüké okozza. Ha a kincstár a vagyonszállítástól befolyt milliárdokat a pénzügyi tevékenység helyére el rövid felmondásra és három-négy hónapi időtartam alatt hat-nyolc részletben, tehát fokozatosan vonná ki a forgalomból, lényegesen kisebb volna a pénzsüké.

— Van azonban a jelenlegi pénzsükének egyéb oka is, mint a földvásárlás hirtelen likvidálása. Elsősorban az, hogy a deviza- és valutaforgalomban óriási összegű készpénz van lekötve. Sokkal nagyobb összegek, mint általában hiszik, adó néhány milliárd. Ennek jelentékeny részét fel lehetne szabadítani, ha a deviza- és valutaforgalmat giró útján bonyolítanánk le, ha a devizák és valuták adásvételét nem kizárólag készpénzzel, hanem kompenzáció útján lehetne effektuálni.

— Rendkívül súlyosítja ezenfelül a pénzsükét az a nagyfokú bizonytalanság, amely teljesen indokolatlanul vert gyökeret a közvéleményben, a kormány jövőbeli pénzügyi intézkedéseit illetően és igazán hálásak lehetünk Kállay Tibor pénzügyminiszternek, aki minap minden kétséget kizáró módon kijelentette, hogy ő semmiféle meglepetésekre nem készül az adóügyi programjának végrehajtása során. Ez a megnyugtató azonban csak azokra lesz hatással, akik intelligens érveknek hozzáférhetők. A lakosságnak ama széles rétegei, amelyeket a bankok és a takarékpénztárak csak hosszú évek munkájával tudtak meggyőzni arról, hogy hasznosabb, ha a pénzüket betétként helyezik el,

mintha odahaza tartják a ládáiban, azok a kisemberek, kisiparosok, kisgazdák nehezen felejtik el, hogy az első vagyonszállítási törvény alkalmával az ő betétiüknek egy kis részét adóban elvitték. — Ezeknek a nagy tömegeknek, a melyek konzervatívok és igaz, vagy vélt sérelmeiket sokáig számontartják, ezeknek a tömegeknek a bizalmatlanságát kellene eloszlatni. Csak ilyen módon lehetne a kisgazdáknál megrekedt nagy pénzkészleteket újból bekapcsolni a forgalomba.

— Ez volna a leghatékonyabb gyógyítószer a pénzsükének. Amde tisztában vagyunk azzal is, hogy ez nem könnyű feladat és hogy a tömegek felvilágosítása csak hosszú idő múlva és igazán nagyszabású propaganda keretében lesz csak elérhető.

## Ujból meghosszabbították az adóvallomást

(A tőkeadó érvényének felfüggesztése.)

BUCURESTI. A pénzügyminiszter a legközelebbi napokban rendeletet bocsát ki, amelyben rámutat az adóvallomások felfüggesztésére és az eddigi határidőt 15 napra meghosszabbítja. A tőkeadó érvényét királyi dekrétummal felfüggesztik, ami még e hét folyamán meg fog jelenni. A kereskedelmi miniszter a törvény módo-

sítására vonatkozó törvénytervezetet megküldötte valamennyi kereskedelmi és iparkamarának tanulmányozás céljából. (RTI.)

BUCURESTI. Take Jonescu miniszterelnök, mint pénzügyminiszter vizsgálat tárgyává tette Titulescu javaslatát. Az eredményről a legközelebbi minisztertanácson jelentést fog tenni. (RTI.)

## Gróf Andrassyt szabadon bocsátották.

(Rakovszky, Grätz és Sigray fogva maradnak.)

Körülbéli két hónapi fogság után tegnap este végre megnyiták a börtön ajtóit gróf Andrassy Gyula és néhány társa előtt, akiket a király puccsban való részvétel miatt fogták el és akik ellen a rendes bíróság előtt lázadás büntette miatt megindult az eljárás. Egy budapesti távirat jelenti ugyanis, hogy a büntető törvényszék vádtanácsának utasítására szerdán este szabadlábra helyezték gróf Andrassy Gyulát, Borovicényi Aladár követtségi tanácsost és Lorenz századost. Rakovszky István, Grätz Gusztáv és gróf Sigray Antal továbbra is fogva maradnak. A vádtanács elrendelte, hogy a szabadlábon levő Schnitzler ezredes előzetes letartóztatásba helyezték, ellenben elutasította az ifjabb báró Kray és Alexy kapitányok előzetes letartóztatására irányuló kérelmet.

A keresztény pártban örömmel

fogadták gróf Andrassy Gyula szabadulásának hírére. Amikor bejelentették, hogy a párt vezére ki szabadult a fogságból, a pártkörben levő képviselők lelkesen tapsoltak és éljeneztek. A párt azonnal küldöttséget menesztett gróf Andrassy palotájába, ahol akkor már nagyobb társaság volt együtt. Gróf Andrassy meglátásának a fogság nyomai. Feltűnően sápadt, nagyon lefogyott és állandóan fejfájásról panaszkodik. Láza jelenleg nincs. Szerdán este az Andrassy palotában gróf Apponyi Albert a nejevel és az Andrassy család tagjaival várták gróf Andrassy ki szabadulását. Valószínű, hogy Andrassy hamarosan meg is jelenik a nemzetgyűlésben.

BUDAPEST. A gróf Andrassy szabadon bocsátását elrendelő határozat indokolása elmondja, hogy a múlt év tavaszán mozgalom indult meg, hogy Károly ural-

kodó jogainak gyakorlását megkezdhesse. Kedvező időpontban a mozgalomnak eredménye volt. Az exkirály október 20-án repülőgépen Dénesfára érkezett, csapatok csatlakoztak hozzá, amelyekkel Budapestre akart jönni. A csapatokhoz polgári egyének csatlakoztak, köztük Rakovszky, Andrassy, Sigray, Grätz, Borovicényi. Ezáltal lázadás büntetése alá a vádtaács elnöke nem tartja indokoltnak letartóztatását, ellenben az előbb nevezetteket igen.

BUDAPEST. A katonai fogházban csak Ostenburg őrnagy van letartóztatásban, Schnitzler ezredes nyugállományban van és így nem tartozik a katonasághoz.

## Ujabb tanácskozások.

(Lemondottak a regatbelli prefektusok.)

BUCURESTI. Camaracescu belügyminiszter tegnap felkereste lakásán Argetoianu volt belügyminisztert és vele hosszabb ideig tanácskozott. A megbeszélésnek nagy fontosságot tulajdonítanak annál is inkább, mert Camaracescunak Take Jonescu hétköltő szerepet szánt. (RTI.)

BUCURESTI. Az Epoca írja, hogy a bessarábiai képviselők tegnap értekezletet tartottak, amelyen többen elhatározták, hogy támogatják Take Jonescu kormányt.

BUCURESTI. A király bessarábiai miniszterre Bogost nevezte ki, aki holnap létesíti az esküt.

BUCURESTI. Stelian Popescu igazságügyminiszter ma látogatást tett az összes hivatalokban és a bíróságoknál. Beszédében biztosította mindentit a személyzetet hogy mindent el fog követni anyagi helyzetük javítása érdekében. Hora, az új igazságügyi államtitkár ma létesítette az esküt. (RTI.)

BUCURESTI. Rascanu volt hadügyminisztert a király a harmadik hadsereg parancsnokává nevezte ki. (RTI.)

BUCURESTI. A régi királyság valamennyi prefektusa benyújtotta állásáról való lemondását. (RTI.)

BUCURESTI. Flondor, Take Jonescu és Maniu Gyula tegnap újból hosszabb megbeszéléseket folytattak. (RTI.)

BUCURESTI. Flondor demokráta blokkot akar létrehozni, amelybe a parasztpártot azonban nem kívánja belevinni. (RTI.)

## Harminc napi szünet.

(Az elnapoló kirdlyt kézirat.)

A Monitorul Oficial szombaton este külön kiadást adott, amely a következő királyi kéziratot közli:

— I. Ferdinánd Isten kegyelméből és a nemzet akaratából Románia királya mindenkinek a jelenben és jövőben jó egészséget. Miniszterelnöktünk 5159—921. sz. jelentése alapján az 1921. évi dec. 17-én tartott minisztertanács 5664 sz. jegyzőkönyvéből kifolyólag az alkotmány 95. szakaszának erejénél fogva elrendeltük és elrendeljük: 1. A törvényhozói testületek rendes ülészakánának tanácskozási 30 napra elnapoltassanak. 2. A törvényhozói testületek tanácskozása 1922. január 17-én nyitassék meg. 3. Minisztertanácsunk elnöke megbíztatik e dekrétum végrehajtásával. Bucuresti, 1921. dec. 17. Ferdinánd, Take Ionescu miniszterelnök.

## Osztrák kormányválság előtt.

(Renner titkos szerződése Csehországgal.)

BÉCS. Osztrák politikai körökben megállapítják, hogy Csehország és Ausztria között létrejött egyezség bizonyos haladást jelent az eddigi állásponttal szemben, amely messzemenő kötelezettséget rótt Ausztriára. Eddig nem került nyilvánosságra az, hogy abban a titkos szerződésben, amelyet Renner volt kancellár kötött Csehországgal, Ausztriát jelentékenyen megterhelő megállapodások voltak. A mostani egyezség a következő három pontban jelent enyhítéseket: 1. Az új megállapodás szerint Csehország megtámadtatása esetén Ausztria csak semlegességre köteles. Renner titkos szerződése ennél tovább ment. 2. A Habsburg kérdésben az a kölcsönös megállapodás, hogy az mindegyik államnak csak saját területére vonatkozik. A Renner féle szerződés ennél tágabbkörű volt. 3. A választott bíróságról szóló klauzula, amely egyik főrésze a mostani megegyezésnek, Renner szerződéséből hiányzott. Az osztrák polgári pártok nagy ellentállást tanúsítanak a megállapodásokkal szemben, különösen a nagynémetek és a német parasztpártiak. A megegyezés szerint Ausztriának nem szabad túrnia semmiféle katonai vagy politikai szervezetet, amelynek tendenciája a cseh állam ellen irányul. A megállapodásnak különösen ezt a pontját kifogásolják és rámutatnak arra, hogy e pont értelmében a kormány köteles volna eljárni azok ellen is, akik a Sudeta tartományokból emigráltak Bécsbe és akiknek ott honvédő szövetségeik vannak. A helyzet annyira kifésesedett, hogy kabinet válsággal számolnak.

BÉCS. Illetékes helyről közlik az Abend című lappal, hogy az osztrák-cseh egyezményhez hasonló egyezményt fognak kötni a többi szomszéd állammal, így Magyarországgal és Jugoszláviával.

## Groza miniszter bucsuja.

(Intés a nemzeti kisebbségekhez.)

CLUJ. Dr. Groza Péter volt erdélyi miniszter levelet intézett egy Clujon tartózkodó barátjához és politikai bizalmasához, amelyben kissé fáradt és csalódott hangon vonja le konzekvenciáit miniszterségének. A levélben a miniszter nagyon optimista hangon számol be a kormányválság különböző fázisairól. Azt tartja, hogy a kormányválság aktái még nincsenek lezárva és a néppárt szoros összetartása még megmentheti Averescu politikája számára a helyzetet.

De akárhogy is lesz, — írja levélében a volt miniszter, — én a magam részéről valószínűleg hosszabb ideig tartózkodni fogok az aktív politikai életben való részvételtől. De azt hiszem, erdélyi miniszterségemből nemcsak én, hanem a nemzetiségek is levonhatják a tanulságokat: elsősorban azt,

hogy bizonyos objektív álláspontokra tudjanak helyezkedni sokszor bizony tulzott akciókkal és vágyaikkal szemben, mert a nemzetiségekkel legjobb indulattal viselkedő erdélyi minisztert is elgáncsolhatja az, ha a kisebbségek képviselői önmagukkal szemben nem tudnak objektív és kritikai álláspontokra helyezkedni. Természetesen, az én dolgom is könnyebb lett volna, ha egy politikailag szám bavehető szervezettel kellett volna számolni és nem szervezetlen kisebbségek óráról-órára változó, rapszódikus akcióival. Fájdalom, politikai éleslátást és megfontoltságot csupán felelős politikai szervezetektől lehet elvárni, a romániai kisebbségek pedig vagy egyáltalán nem rendelkeznek ilyenekkel, vagy pedig tökéletlenül vannak azok kiépítve.

## Fizetésemelést kapnak

az állami tisztviselők

(Különleges járandóság.)

A cluji belügyi államtitkárság ma Aradra érkezett leiratában arról értesíti a megyei prefekturát, hogy a belügyminiszterium rendelkezést adott ki az állami tisztviselők fizetésének emelésére vonatkozólag. A fizetésemelést a rendelet különleges járandóságnak nevezi. A különleges járandóságot minden állami tisztviselő, napidíjas és szolga megkapja. Kifizetése a többi havi illetményekkel együtt havonként fog történni. A most elrendelt járandóságot ez év december elsejétől kezdve kapják. A tisztviselők a XI. fizetési osztályban havi 250 lei különleges járandóságot kapnak, a többiek a fizetési osztályok emelkedésével arányosan többet, a legmagasabb havi különleges járandóság 750 lei. A szolgák 150—300 lei, a napidíjasok 250 lei havi különleges járandóságot kapnak. A drágasági pótlékot és lakbért továbbra is kapják a tisztviselők, még pedig abban a mértékben, a melyben eddig kapták.

## Egy év — gyermekgyilkosságért

(A szerelem vége.)

Manassi Szaveta, egy jómodú gazdálkodó leánya Pankotán gabonavásárlás közben megismerkedett egy pancotai fiatal gazdával. Rövid ismeretség után elhatározták, hogy a törvényes formák mellőzésével közös háztartásra lépnek. A viszonyoknak ez év szeptemberében következménye lett: Manassi Szavetának gyermeke született. Az újszülött fiút lepedőbe burkolta és megfojtotta. Amikor már látta, hogy tettét senki sem vette észre, a meggyilkolt csecsemőt elásta a ház mögött levő kertben. Az eltemetett csecsemő holttestét azonban kőbor kutyák kikaparták és ennek alapján a csendőrség megindította a nyomozást. A nyomozás megállapította, hogy a kegyetlen anya Manossi Szaveta. A csendőrség letartóztatta és beszállította az

aradi ügyészség fogházába. Az ügyet ma tárgyalta a törvényszék büntető tanácsa Bittó József táblabíró elnökletével. A gyermekgyilkos anyát a tanács egy évi börtönre ítélte, amelyből a vizsgálati fogsággal két hónapot kitöltöttnek veti a bíróság. Az ügyész súlyosbításért fellebbezett. A tanács tekintettel arra, hogy a vádlottnak nagy vagyona van és így szökésétől tartani nem kell, az ítélet jogerőre emelkedéséig szabadlábra helyezte Manossi Szavetát.

## Mihályi Tivadar lemondott.

(Aradon javasolta az együltműködést a nemzeti párttal.)

BUCURESTI. Mihályi Tivadar lemondott az egységesítő bizottság elnöki állásáról. Utódiául a legnagyobb valószínűség szerint dr. Tripovot nevezik ki.

BUCURESTI. Mihályi Tivadar egy újságíró előtt nyilatkozott és a következőket mondotta:

— Mindig a koncentrációs kabinetnek voltam a híve, amelyet egyedüli eszköznek tartottam a konfuzus viszonyok helyreállítására. Mindazok, akikkel összeköttetésben álltam, tehát úgy a királlyal, mint a pártok vezérével folytatott tárgyalásaim folyamán nem sziltem meg hangoztatni ezen felfogásomat. Hiszem, hogy az ország politikai és gazdasági krízise egyedül ezáltal oldható meg. Ma két éve, amikor az Averescu kormányba beléptem, amikor ezt a missziómat vállaltam, ki jelenttem, hogy csakis úgy válhatom el ezt a szerepet, ha Averescu e javaslatomat magáévá teszi és ami a legfontosabb, hogy ha a közigazgatás terén olyan egyéneket fog mellém állítani, akik a munka elvégzésére alkalmasak. Akkoriban sok emberrel tárgyaltam, azokkal, akik a ma emberei. Take Ionescuval, Flondorral és különösen Averescuval beszéltem sokat. Reméltem, hogy Averescu, a nekem adott ígéretnek eleget fog tenni, de most headtam lemondásomat azért, mert látam, hogy az ígéret csak ígéret maradt. Még azt is megemlítem,

hogy amikor Averescu külföldi utjáról visszatért, a határon, azaz Aradon vártam és ott is hangsúlyoztam neki, hogy az ország és főképpen Erdély érdeke, hogy a nemzeti párttal a kormány békés együttműködésben álljon. (RTI.)

## Nincs megegyezés.

(Németországnak fizetni kell.)

LONDON. Az angol francia tárgyalások a mai nap folyamán sikerrel befejeződtek. Loucher részletes jelentést terjesztett elő, amely beszámol arról, hogy 1921. május 10. óta mennyiben tett eleget Németország fizetési kötelezettségének. Franciaország azt kívánja, hogy Németország a kívánt garanciák biztosítására és igazolására statisztikai hivatalt állítson fel, amely a behozatali és kiviteli forgalom pontos mérlegének is igazolásul szolgálhatna. Francia szakértők szerint Németország január 15-ig eleget fog tenni kötelezettségeinek. Anglia szintén hajlandóan mutatkozik arra, hogy a szövetségesekkel egyetemben Németországot kötelezettségének teljesítésére kényszerítse. Briand és Lloyd George között egész nap folytak a tárgyalások, amelyek folyományaként Briand kijelentette, hogy az eredmény kielégítőnek tekinthető. (RTI.)

LONDON. A lapok jelentése szerint Lloyd George és Briand között a tárgyalások nehezen haladnak. Eddig nem sikerült a nézeteket összhangba hozni. A jóvátétel és a megszálló csapatok visszavonására vonatkozó nézetek még most is épp úgy különböznek, mint az első napon. A franciák a tegnapi ülésen is azt az álláspontot képviselték, hogy Németországgal szemben erőteljes rendszabályokhoz kell folyamodni. Ezzel szemben Lloyd George ama aggodalmát fejezte ki, hogy a Wirth kabinetet tulságosan nagy feladat elé állítanak és a vele szemben való fellépés csak növelné az európai zavarokat. Lloyd George ezért a kártérítési összeg jelentékeny leszállításáért küzd. A megegyezésre oly kevés a kilátás, hogy Briand elhatározta elutazását.

## Százezerkoronás tévedés dollarbováltásnál.

DEBRECEN. Az ottani Alföldi Takarékpénztárban egy kétszázdolláros bankátutalás koronákra átszámított kifizetése alkalmával százezer koronával többet fizetett tévedésből az egyik tisztviselő egy bősörményi gazdálkodónak aki meg sem nézve a számadásokat, zsebetette a pénzt és eltávozott a bankból. Az eset még a múlt hónapban történt s csak most a havi számadások revíziója alkalmával vették észre a százezer koronás hiányt s megállapították azt is, hogy melyik tétel kifizetésénél történt a tévedés. A felelősség két tisztviselőt terhel, akiknek meg kellett volna téríteniük a bank kárát. A tisztviselők elutaztak a bősörményi gazdálkodóhoz és felvilágosították őt a tévedésről. A gazdálkodó megegyezett erre:

— Nem is vettem észre, hogy többet kaptam.

És ezzel visszafizette a százezer koronát.

## Templom-szentelés.

(Négy püspök Aradon.)

A Piata Catedralei (Thököly-terti) gör. kel. román templom felavatása vasárnap nagy ünnepek keretében történik. A templom belsejét teljesen újjá festették és alakították. A festőművészi munkálatokat Török és Kiss aradi festőművészek végezték, az építési munkálatokat pedig Tübakovits Emil építész végezte. A felszentelési tinnepségekre Aradra érkeznek dr. Balan sibui metropolita, Bădescu karánsebest püspök és Ivan Nicolau clujl püspök. Ciorogariu oradea-marei püspök ma Aradra érkezett és tisztelgett dr. Robu János főpolgármesternél, aki a város és a megye vezetőivel szintén részt vesz a templom felszentelésén. A felszentelési ünnepekre a Piata Catedralei (Thököly teret) zöld lombokkal díszítik fel. A vendégek tiszteletére vasárnap délután bankett lesz a Fehér Kereszt nagyeremében.

## Dohányültetés tövedésből.

(Megbittetett aradi dohány-csempész.)

Az aradi pénzügyőrségnek tudomására jutott, hogy Szántó Zsigmond Str. Sf. Georghe (Dzsó utca) 1. szám alatt levő házának kertjében dohányt termeszt. Kimenték a helyszínre és tényleg megállapították, hogy a kert jó része zöld dohánylevelekkel van tele. Szántóval jegyzőkönyvet vettek fel, aki azzal védekezett, hogy nem szándékosan termesztett dohányt. Amikor a magot egy ismerősétől kapta, nem tudta hogy az dohánymag és így szórta el a kertben. A pénzügyőrség az eny hitű körülmények véve 100 lei büntetésre ítélte Szántót. A pénzügyőrség azt is megtudta, hogy Rotár Demeter Str. Gheorghe Popai (Ferdinánd-utcai) lakos 7 kgr. dohánylevelet vásárolt és azt Aradra csempészte. Miután bebizonyosodott Rotárról, hogy tényleg csempészt leveles dohányt van a birtokában, minden kiló után 100 lei bírságot, összesen 700 lei bírságot vetettek ki rá.

## LEGUJABB.

Sopron — elintézet kérdése.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda párisi tudósítója jelent: A nagy-követek értekezletének határozatával kapcsolatban a hivatalos francia körök megállapítják, hogy a soproni tábornoki bizottság megbízása természetes következménye a népszavazásnak. Eddig valamennyi népszavazásnál hasonló eljárás követte. A soproni kérdés néhány napon belül véglegesen elintéződik.

Nemzetközi értekezlet.

BÉCS. A Neue Freie Presse párisi jelentése szerint mind komolyabb lesz a nemzetközi értekezlet terve. Az értekezleten résztvenne Németország, Magyarország, Ausztria és bizonyos feltételek mellett Oroszország is.

## „Félre az excellenciás címmel!”

(Az új kereskedelmi és iparügyi miniszter programja.)

BUCURESTI. Oromlú kereskedelmi miniszter beiktatása tegnap folyt le a miniszterium épületében. Megjelent Averescu volt miniszterelnök is, aki eddig a kereskedelmi tárcát is vezette. Averescu bucsút vett a tisztviselőktől és megköszönte támogatásukat. Ezután az új miniszter fordult a tisztviselőkhöz. Kijelentette, hogy rezortjában a szabadság, testvériség és egyenlőség elvét akarja megvalósítani. Szabadság az ipar és kereskedelem részére, egyenlőség a közönség részére és testvériség az összes tisztviselők között. Meg kell szüntetnie végre az előjogoknak, mindenkit egyformán kell részesíteni a jogokban. Az újságírók a következő kérdést intézték a miniszterhez:

## HIREK.

### Karácsonyfa díszítése.

*Karácsonyfa! Egy egész tündérvilágot jelent e szó kicsinyeink számára, holott a karácsonyfa csillogó kincsei önmagukban többnyire értéktelen homok. Csillogságon kívül azonban értéket ad nekik az a bensőséges szeretet, mely felaggatta őket és az emlékezés mindazokra a karácsonyokra, amelyek már elmúltak... A szülőknek és a család felnőtteinek valami csendes, titokzatos öröm a karácsonyfa díszítése. Mint parkodnak, hogy minél csillogóbb, minél díszesebb legyen. A ragyogó golyók, a kis gyertyák, az aranyaljak, az aranydó, amiket mind-mind megszentelt a hagyomány. És ezen a hagyományon senki sem mer változtatni. Nagyanynk ép úgy díszítették a karácsonyfa, mint most unokánk. Van valami megható, valamit tiszteletreméltó ezen a régihez való ragaszkodásban.*

*A sajtóban, különösen a német sajtóban hangzanak fel ugyan hangok, amelyek a karácsonyfa díszítésének a modernizálását is követelik, az egyéniség kifejezésre jutását, eredetiségét a karácsonyfa, de csak pusztán kiáltó szavak. Minek bántani azt, ami oly szép, oly költői a maga régességében! Mert az a fő, mit szólnak a kicsinyeink a hagyomány által megszentelt karácsonyfa-hoz? És mit szólnak hozzá? Eláll a szavuk az örömtől, az ámulattól. Kell-e ennél nagyobb hatás?*

— A prefektusok és a tisztviselők nem hagyhatják el helyüket. Bucuresti. Camerasescu, az ugyanaz kinevezett belügyminiszter szigorú távirati rendeletet intézett az erdélyi és bánati prefektusokhoz, amelyben kötelességtől ké teszi, hogy a tisztviselőknek hivatalukból való távozását minden körülmények között akadályozzák meg és amennyiben azok hivatalukat mégis elhagynák, elmennek a legszigorúbb fegyelmi eljárást vezessék be. A rendelet-

— Excellenciád milyen álláspontot foglal el az import forgalom tekintetében?

— Először is félre az excellenciás címmel, mondotta a miniszter. Egyébként az import tekintetében elődöm politikáját fogom folytatni. Az exportot illetően előbb tanácskoznok a kereskedelmi tanácsokkal, amelyet eddig minden ok nélkül mellőztek. A maximális árak fenntartását egyelőre szükségesnek tartom. A vagyonadót illetően azon a véleményen vagyok, hogy azt módosítani kell. Eltörölni adókat egyik napról a másikra nem lehet, mert az államnak gondoskodnia kell bevételi forrásokról.

ben, amely az új belügyminiszternek első intézkedése, értesíti a temondott prefektusokat is, hogy helyüket mindaddig el nem hagyhatják, amíg felmentésük meg nem érkezik. A belügyminiszter a rendelet indokaira is világosított. A kormánybúkas hírére a tisztviselőknek egész karavánja ment le Bucurestbe. Kérvényekkel árasztották el a belügyminiszteriumot és lehetetlenné tették minden komoly munkát. A belügyminiszter rendelete ezt az állapotot akarja megszüntetni.

— **Vagyondézsma Ausztriában.** Bécs. A nemzetgyűlés befejezte a költségvetési vitát és elfogadta Görtler pénzügyminiszter adójavaslatát, ezek között a vagyondézsma novellát, a bankforgalmi adót és a fejadót. Az utóbbit 49 szóval 48 ellenében fogadták el. (R. T. I.)

— **ARADON MARAD AZ ÜZLETVEZETŐSÉG.** Ma érkezett vissza Bucurestből az aradi vasút igazgatóság egyik főtisztviselője, aki a bucurestti vasuti vezérigazgatóságnál azt az értesítést nyerte, hogy az aradi vasutigazgatóság Aradon fog maradni a jövőben is. Bucurestiben azért akarták, hogy Arad továbbra is vasutigazgatósági székhely legyen, mert tavaszra el fog készülni a közvetlen vasúti vonal Arad és Oradea-mare között és ez az aradi kerületi vasutigazgatóság hatáskörébe fog tartozni.

— Elhunyt író. Lemberg. Zapolska Gabriella, a neves lengyel trónő meghalt. Zapolska több regényt írt, amelyek nagyrészt magyarra is lefordították. Legnagyobb sikerét a „Varsói citadella” című szindarabiával érte el, amelyet Aradon is játszottak. Az aradi színhársulat most készül legutolsó darabjának, a „Cárevics”-nek bemutatására.

— **Működnek a létekkutatók.** Bucuresti. A főváros területén újabb több tucat új építést jelentettek be a rendőrségnek. A nyomok azt mutatják, hogy egy szervezet boka működik, amelynek tagjai leánykereskedők ügynekei. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított. (RTI.)

— **Újévi-táviratlag is lehet német küldeni.** Az erdélyi kereskedelmi és iparügyi miniszter távirati táviratlag is lehet német küldeni. Az erdélyi kereskedelmi és iparügyi miniszter távirati táviratlag is lehet német küldeni. Az erdélyi kereskedelmi és iparügyi miniszter távirati táviratlag is lehet német küldeni.

— **Nyugdíjba küldött polgármester.** A clujl belügyi államtitkárság rendeletet adott ki, amelyben nyugdíjba helyezte Bucico Coriolan oradea-marei polgármestert. A belügyi államtitkárság Bucurestből, a belügyminiszteriumtól kapta az utasítást, hogy a polgármester nyugdíjazását fogantossítsa. A rendelet még a régi kormányzat belügyminiszterétől származik. Kézzel a nyugdíjazással egyidejűleg több polgármester kicserélését tervezte.

— **Pénzt kaptak a városi tisztviselők.** Nagy öröm érte a város tisztviselőit. A régen várt és még régebben ígért fizetésemeléseket előlegként ma mindnyájan megkapták. Ha a belügyminiszter jóváhagyja a fizetésrendezést, úgy az előlegként kiutalt fizetések megszüntetnek előlegként szerepelni.

— **Ünnyelkes báróné.** Budapest. Bodó Józsefné születésű Babarcsy Hermína báróné ma agyonlétte magát. Tettének oka az, hogy az utóbbi időben sok családi csapás érte és súlyos idegbetegségben szenvedett.

— **Szegény gyermekek felnevelése.** Arad. Jókai György urhölgyek szövetségének miniszter háromszáz szegénygyermek között 60 pár cipőt, 30 gyertyát, 30 madrágot, 30 ingot, 100 pár harisnyát, 5 kék kabátot, 30 sapkát osztottak szét. A vasárnapi hangverseny jövedelméből vásárolták be ezeket a dolgokat. A kiosztás ünnepélyes keretek között történt. Délután négy órakor Pálur István református lelkész beszédet mondott és aztán megkezdődött a tárgyak kiosztása. Szépén felidézett karácsonyfa is volt, amelyről a cukorkákat és a süteményeket a szegény gyermekeknek adták. A kiosztást előkelő urhölgyek végezték, akik fáradhatatlan buzgalommal munkálkodtak a nyomor enyhítésén.

— **Halálos szerencsétlenség Curtielin.** Ma délután halálos szerencsétlenség történt a curiel állomáson. A curiel 4-es számú hordár felugrott egy mozgó vonatra és egyensúlyát veszítve oly szerencsétlenül esett le a lépcsőről, hogy koponyáját összezúzta. A szerencsétlen ember néhány percnyi szenvedés után meghalt.

— **A „Mese-Ujság” első száma eljött.** szines tartalommal jelent meg. Gyermekeknek való érdekes olvasmányok sport, fejtörő rovat, stb. tartalmúak a lapot, mely minden könyvkereskedésben kapható.

— **Az aradvárosi gyermekórház „Principete Mirce” folyó hó 23-án délután 5 órakor karácsonyi jeleket rendez a kórházban levő gyermekek részére, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.**

— **Felmentett gyilkos apó.** Horgos Avram agrári lakos igen veszedelmes természetű ember lévén, egy alkalommal apósávit illoa Jánosnal hevesen összeeszmélkezett. Az öngy. illoa dühében felkapott egy batát és Horgos Avramot kétségbeesetten megverte. Az ügyek következő Horgos szörnyenhal, mire a csendőrtök illoa János elfogták és börtönbe szállították az aradi ügyészhez tovább. Az ügyel ma tárgyalja az aradi törvényszék Bittó József táblabíró elnöke alatt működő büntető tanácsa, amely a vádlottat felmentette, mert az ügyész a vádat visszavonta.

**JÓVÁHAGYTÁK A SOPRONI NÉPSZAVAZÁST.** Budapest. A Magyar Távirati Irodának jelentik Párisból: A nagykövetek értekezlete tudomásul vette a soproni népszavazás eredményét. Az értekezlet megbizta az albizottságot, hogy dolgozzon ki tervezetet azokról az utasításokról, amelyeket legközelebb a tábornoki bizottságnak küldenek, hogy azok alapján intézkedjék a népszavazás eredményének végrehajtásáról.

**Házasság.** Ma délelőtt érdekes házasságkötés történt az aradi anyakönyvi hivatalban. Gróf Ambrózy Miksa Gobert Antal Vilmos Gyula Ferenc István házasságot kötött felsőalmási Fábry Eleonóra Magdolnával, özv. dr. Fábry Sándorné leányával.

**Szenzáció az „Aradi Fáklya” karácsonyi száma!**

**Tarifacemlést kérnek a bérkocsisok.** Az aradi bérkocsisok küldöttsége ma délelőtt megjelent dr. Robu János főpolgármesternél. A küldöttség vezetője emondotta, hogy a jelenlegi alacsony tarifák mellett nem tudnak dolgozni, 300 lei egy métermázsra zab, 15 lei egy patkó és a tarifa még most is csak 6 lei. Arra kérték a főpolgármestert, hogy az alaptarifát 10 leire emelje fel. A főpolgármester kijelentette, hogy a tanács már foglalkozott a kérdéssel és az ügy aktál jelenleg a város gazdasági hivatalában vannak. Megígérte, hogy utasítani fogja a hivatalfőnököt, hogy a kérdést minél előbb intézze el.

**Helyreigazítás.** Az Arad Közlöny 1921. december 10-én megjelent számában „Még mindig a Szépasszony Naplója” cím alatt közzétett cikket a következőkben igazítom helyre: Nem felel meg a valóságnak az, hogy én Kócsi Jenő hírlapírót azért jelentettem fel, mert állítólag én is szerepelnék a Szépasszony naplójában s emiatt nevezett hírlapírót a törvényszék a tegnapi tartott tárgyalás folyamán vád alá is helyezte. A valóság az, hogy én Kócsi Jenő hírlapírót azért jelentettem fel az aradi törvényszéknél, mert a kiadásában megjelent ismeretlen szerzőtől származó Szépasszony naplója című nyomtatványban, az ott szereplő egyik aradi nő megjelölésére következetesen az én nevemet használja fel, mely körülmény alkalmas arra, hogy az olvasóban azt a hiedelmet keltsse, mintha rólam volna szó. Kócsi Jenőt a törvényszék vádta nácsa

nem is helyezte vád alá, mert még vádirat sincsen ellene beadva, hanem a vizsgálóbíró rendelt el ellene ezen feljelentésem folytán vizsgálatot, mely végzés ellen Kócsi Jenő a vádta nácsához felfolyamodással élt s a törvényszék ezt a felfolyamodást elutasította. Nem felel meg a valóságnak az sem, hogy a vádta nács ezen elutasító végzése ellen Kócsi Jenő terjedelmes felfolyamodást adott volna be az Ítéletáblához, mert az Aradi Törvényszék főljástrom irodájának kimutatása szerint ilyen felfolyamodás nem érkezett be. Maár Sándorné.

## Borzalmas vasuti katasztrófa.

(Számos halott és sebesült.)

VELENCE. Borzalmas vasuti katasztrófa történt tegnap este tíz óraker a San-Diana melletti hidon. A Párisból érkező express összelitkozott a római gyorsvonattal. A katasztrófát nem lehetett elhárítani. A gyorsvonat vezetője későn vette észre a hidra erő expressvonatot és a teljes

gyorsasággal robogó express a hd közepén belerohant a római gyorsvonatba. Hírek szerint mind a két vonat lezuhant a hidról. Ed-dig csak kevés embert sikerült megmenteni. A sebesültek és halottak számát még nem tudták megállapítani.

## Elosztatják a magyar nemzetgyűlést

(Szűkítik az új választói jogot.)

BUDAPEST. Gróf Bethlen István miniszterelnök ellátogatott a kormányzó pártokhoz, ahol az aktuális kérdésekről elbeszélgetett a képviselőkkel. Kijelentette, hogy számolni kell azzal, hogy a nemzetgyűlést február 16-ika előtt felosztatják. A választójog kérdésében turnusonként óhajta meghallgatni a képviselőket. A választójogról szóló törvénytervezetet a pártok elé fogja vinni. Semmiesetre sem fogadja el a Wekerle féle választójogot, amelyet szűknek,

**SZEGED AZ UJBÓL MEGSZÁLLT TERÜLETEKÉRT.** Budapest. Szeged város főllratot intézett a kormányhoz, tegyen lépéseket a nagykövetek tanácsánál, hogy az egy izben már a szerbek által kiürített és azután újból megszállott, 15000 négyzetkilométernyi Szeged városhoz tartozó területet irtítsék ki ismét.

**Az aradi német társadalom,** mint már jelentettük, e hó 28-án este fél 9 óraker a Kulturpalota nagytermében német kultúrestét rendez, melyen Kappus X. Ferenc, a kiváló bánáti német író saját novelláit, költeményeit és különösen aktuális szatiráit, Matthes Károly zongoraművész pedig zongoraszármokat fog előadni. A helybeli némettség számít arra, hogy ez az est a nemzetiségi egyetértés egyik megnyilatkozása lesz Aradon. Ép ezért fajra és felekezetre való tekintet nélkül szívesen lát ezen az estén minden igazi kulturbarátot. Meghívók nem boosáttatnak ki.

**Olvasa el Nagy Dániel Piros frakk című izgalmas regényét,** az Erdélyi Könyvtár első számát. Kapható mindenütt.

**IDEGENEK JELENTKEZÉSE.** Az aradi Sigurantia ma átvette az államrendőrségtől az idegenek ellenőrzését. A Sigurantia felhívja a jelentkezőket, hogy fényképet és egy 1 leu okmány és 50 banis segélybélyeget hozzanak magukkal a Sigurantiára jelentkezésük alkalmával.

**A kapitány eltűnt pénztárcája.** Simonescu György aradi vadászkapitány ma feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy 35.000 lejélt ellopták. A kapitány felöltőjét a szabóhoz küldte s azután jutott észébe, hogy pénztárcáját 35.000 lejelt a felöltő zsebében felejtette. Azonnal érte küldött, de már a tárcsa eltűnt. A rendőrség megindította a nyomozást.

de nem fogadja el a Friedrich félet sem, amelyet nagyon tágnak talál. Mivel egyiket sem találta elfogadhatónak, új választójogi törvénytervezetet készítettek, amelyben a középutat választották. A mostaninál lényegesen szűkebb keretek közé szoritják a szavazói jogosultságot, az aktív választójogot a jóval huzamosabb ideig tartó egy helyben lakáshoz és a 24 éves életkorhoz kötik. A nők szavazati jogát a minimumra redukálják.

**Felkérjük t. hirdetőinket,** hogy az „Aradi Közlöny” karácsonyi számára — amely a szokottnál jóval terjedelmesebb lesz — feladni szándékozt hirdetőseit a hirdetésnek jó helyen való elhelyezése érdekében mar most a kiadóhivatalnak beküldeni sziveskedjenek.

**Karácsonyi ajándékokat a Szépművészeti Szalonban vegyen!!!** Strada Eminescu (Deák Ferenc u.) Ortutay-palota).

**Mindenkit érdekel** Gábor Miklós csokoládé és cukorkaneműgyára Str. Alexandru (Salacz-utca) I. sz. lorakátaban a legolcsóbban kapható szalon-cukorka (staniolban vagy anélkül), karácsonyi figurák, csokoládé, fondant és geletoeből a legváltozatosabb alakban. Csokoládébonbonok diszdobozban, háztartási csokoládé stb. a legjobb minőségben igen előnyös árban.

## LEGUJABB

Benes lemond.

**BÉCS.** A Wiener Tagblattnak jelentik Prágából: Benes cseh miniszterelnöknek az a szándéka, hogy visszalép a kormány vezetéséről azért, mert a szövetkezett pártok között egyenlenség dül.

**Leleplezték a bécsi magyar kommunistákat.**

**BÉCS.** Az Arbeiterzeitung leleplezi a bécsi emigráns magyar kommunistákat. Rudas Lászlónál megjelent Vágó Béla és közölte vele, hogy Kun Béla két és fél kiló ritka aranyérmét küldött Moszkvából, amely nem az orosz szovjet tulajdona, hanem korábbi rekviárcióból származik. A küldeményt fel kellett volna osztani Vágó Béla, Pór Ernő, Rudas László, Pogány Józsefné és Kun Béláné között. A kommunista-párt értesülve a küldeményről, magának követelte. Vágó azonban nem adta ki, mire kizárták a pártból.

Sándor Pál a zsidókról.

BUDAPEST. A nemzetgyűlés mai ülésén az indennitás vitája során Sándor Pál megemlítette, hogy a miniszterelnök beszédében két felekezettel állí-

tott oda: a keresztényt és keresztényt, de megfelekedezett a harmadikról, amely ép úgy recipálva van, mint a másik két. Meggyőződése, hogy a miniszterelnök az utolsó két év ideológiájának alapján a pártok által kényeszerített helyzetben tette meg kijelentését. Ezután fejtegette a zsidók szerepét a magyar történelemben és hivatkozott gróf Teleki Pál statisztikájára, a mely szerint a magyarországi zsidóság 76,9 százaléka magyar.

**Elhárított vasuti szerencsétlenség**  
**Megakartak lincselni egy vasutast.**

CRAIOVA. A 4-se számú gyorsvonat gépészenek éberségén mult, hogy rémes vasuti szerencsétlenséget előztek meg, amely számtalan ember életébe is kerülhetett volna. A Craiova felől induló 4-es számú gyorsvonatnak mica-lesti állomás kiterőjén kellett volna találkoznia a Bucuresti felől induló Simplon vonattal. Az állomás előjárója, Burulescu azonban nyilván gondatlanságból a 4-es számú gyorsvonatot az állomásról elengedte, mielőtt a Simplon befutott volna. Szerencsére a gyorsvonat gépésze észrevette a közeledő Simplon vonat lámpáját, meglassította a vonat sebességét és vészjeleket adott, amit meghallott a Simplon vonat gépésze is. Mindkét vonat 70 kilométeres sebességgel haladt egymás felé és csupán egymástól 10 méter távolságra lehetett a két vonatot megállítani. Burulescu vasuti alkalmazottat letartóztatták. Az utasok megakarták lincselni.

## Újabb Landru-eset.

PÁRIS. Alig multak el a Landru tárgyalás izgalmai, máris újabb tömeggyilkossági eset tartja izgalomban Franciaországot. A Champignyi rendőrség tegnap letartóztatta Louis Caratier 54 éves erdőrt, akit azzal vádolnak, hogy a környékbeli falusi asszonyok ellen több mint ötven esetben erőszakot követet el és közülök négyet, akikkel másként nem bírt meggyilkolt hullájukat feldarabolta és a szénégető farakások közé rakva porrá égette, részben pedig fosszilizálta. A parasztasszonyok nem mertek feljelentést tenni, mert az erdő fahulladékára rá voltak szorulva és az erdőrtől függött, hogy a falusiak közül kik kaphatnak fát. A büntényt a Sorbonne egyik hallgatója fedezte fel, aki egy furcsán fosszilizált nyakcsigolyáról kiderítette, hogy a megkövesülés csak nemrégiben és mesterséges uton történhetett. A széleskörű nyomozás rövidesen kézrekerítette a tettest, aki több mint két éven át zavartalanul üzte bűnös jüzelmeit. A rendőrségnek eddig 4 kéjgyilkosságról és ötven erőszakról vannak adatai. Feltehető azonban, hogy a további nyomozás számos újabb büntényt fog felderíteni. Az ötvenéves, robusztus és meglehetősen intelligens gyilkos konokul tagad, de eddig is annyi adat merült fel ellene, hogy bűnössége kétségtelennek látszik.

# Karácsonyra mindenki lássa el Ménes-Magyarádi Cognac-Medicinállal.

Radio Hírdetési Iroda 1862. :: magát

## Irodalom és művészet.

### Jacobi gyászünnepély a színházban

Jacobi Viktor, az Amerikában elhunyt nagy magyar zeneszerző emlékének szentelte a városi színház a tegnapi előadást. A Leányvásár, Jacobi Viktor egyik legszebb, legértékesebb operettje került színre. Az ünnepi előadás első száma Jacobi Viktor nyitánya volt, amelyet Csányi Mátyás karmester állított össze és vezényelt. A hosszantartó taps után Jakabffy Dezső jelent meg a függöny előtt és mélyen, lelkileg ható, lendületes beszédben emlékeztet meg a távol hazájáról elhunyt kiváló magyar zeneszerzőről. A közönség lelkesen lapsolta meg Jakabffy Dezső szép beszédét. A Leányvásár előadása a legjobbak közé tartozott. Lucy szerepét Horváth Mici és Halmos Mici felváltva játszották. A két primadonnát a közönség lelkesen ünnepelte. Tomm Miggles Barics Gyula és László Andor játszották felváltva. A közönség kedvence: Barics Gyula, amikor megjelent a színpadon, a közönség színi nem akaró tapsal fogadta. A kiváló művész tisztán csengő baritonjával és rutinos játékaival zajos sikert aratott. Szeghő Lili és Sebestyén Jenő bosszorkányos ügyességgel táncoltak. László Andor, Inke Rezső, Olasz Lajos és Faludy Károly szintén hozzájárultak az est sikeréhez. A zenekart Csányi Mátyás vezényelte a tökéletes megszokott gondossággal. (P. O.)

\* **A városi színház műsora** Pénteken, 23-án: Bocaccio, C) bérlet. Szombaton délután 3 és fél óraker: Hófehérke és a hét törpe. Vasárnap, 25-én d. u.: Kornevillei harangok, este: A kék mazar, László Andorral, (Bérletszünet). Hétfőn, 26-ikán délután: Koldusdiák, Este: Szerencsetánc (Bérletszünet). Kedden: Bucsukeringő, Strauss operettje. Újdonosság, először. B) bérlet.

\* **A Modern Kabaré műsora:** Pénteken: Új műsor. Színre kerülnek „Párbaj a holdban” — „Intrebán” — bohózatok 1 felvonásban. 14 új magánzám. Szombaton: Ugyanaz. Vasárnap és hétfőn, négy előadás lesz tartva. — Karácsonyi illetve ünnepi műsor. A délutáni fél helyőrségi előadások fél 4 óraker, az esti előadások fél 9 óraker kezdődnek. Az esti előadások után záróráig parkettánc.

\* **Aradi színészek sikere Timisoarán.** Az aradi színházulat kedden Timisoarai Szenes Béla szeltemes vigjátékát „A buta ember”-t mutatta be. Az előadás zsufojt nézőtér nézte végig. Az előadásról a „Temesvarer Zeitung” a következőket írja:

Az est meglepetése egy fiatal művész, Korbuly Zsuzsa volt, aki Edita szerepében nemcsak bájos volt, hanem játékának színezésében is kitűnő és öntudatosat adott. A kis szövegbeli kisklakok hihetően megjátszott Edthiét nem befolyásolták. Eppen ilyen szerencsés alakítás volt Sipos Zsigmond Pusita Sándor főmérnöke: szerepében igaz ember volt. Különösen organuma és tiszta szövegkifejtése nyerte meg a közönséget. Darvas Ernő a pórujjárt hozományvadász szerepében, Selmecczy Mihály, a kitűnő Gömör Emma, a rokonszenves

Keleti Gizi és Zilahy Irén egészítették ki az együttest, melyben Kallós József egy rendkívül elfoglalt nagyvállalkozó szerepében, aki a sok üzlet közben saját életének boldogságát elszalasztja, értékes jellemzésnek bizonyult. A darab előadását a közönség igen meleg fogadta és sokat tapsolt a szereplőknek.

\* **A Modern Kabaré új műsorát** valószínűleg végigkacagja a közönség. Frappáns sikere volt „Párbaj a holdban” és az „Intrebán” című kacagató bohózatoknak, amelyekben különösen Dory Gizi, Keleti Manci, Porray Aladár, Mezey Lajos, Felhő Ervin, Kállay Zoltán és Vajda Ilus tűntek ki egyszerű játékkal, pompás humorukkal. Elsőrendű új tánc- és énekszámok teszik változóssá a nagyszabású új műsort, amelyet ma mutat be másodszor a kitűnő társulat. Előadás után reggel három óráig parkettánc.

**MOZI.** \* **A Sasflók utoljára az Urániában.** Már harmadik napja, hogy az Uránia Edmond Rostand remekművét vetíti a publikum egyre nagyobb érdeklődést mutat a grandiózus irodalmi film iránt. A nagy érdeklődésre való tekintettel az Uránia még pénteken is műsoron tartja a Sasflókot, hogy minél többen gyönyörködhessek annak drámai szépségeiben. A szegény kis Reichsstadti herceget mi is megsiratjuk, annyira közel hozta őt szívünkhöz Rostand és megveléssel gondolunk Metternichre, aki az osztrák udvar Napoleon iránti vak gyűlöletét a Sasflók álmódosításának megromlásában lobbanja lángra. Rostand drámájának tiszta szépségei tökéletes művészi formában öltöttek testet a nagystílusú filmben, amely a kiállítás és a szereplők alakításának tekintetében méltóan sorakozik Boleyn Anna és Danton mellé.

\* **Karácsonyi matiné az Apollóban.** Alig került nyilvánosságra az Apolló érdekes kulturterve már is élénk érdeklődés nyilatkozik meg az ünnep mindkét napjára hirdetett matiné iránt. Természetesen mind a két ünnepnapon más-más műsort fognak bemutatni a kiváló szereplők, akik közül elsősorban is említenünk kell Szeghő Lilit, Barics Gyulát, Tompos Ellát, Dori Gizit, Mihulescut, Tyron Silyviát, Tompos Józsefet, Selmecczy Olaszit és a bájos kis Klein Klárikát. Új és változatos magánzámokat és nagyszerű egyfelvonásos színpadi jeleneteket fognak előadni. A matiné Tompos József rendez. Délelőtt 11 óraker kezdődik. Jegyek előre válthatók az Apolló pénztáránál.

\* **Itélien a tenger!** (Az Apolló új filmdrámája.) Láttatok-e már tengert, amikor haragos hullámok ringatóznak rajta? Figyeltétek-e a tengerpartról az ezüstharajú hullámok féltelmes játékát? Csak az tudja átérzeni a természet fenséges voltát, aki tengert látott, mely szuggesztív erejéből még akkor sem veszt, ha csak a mozivásznonról csapkodnak felénk a morajló hullámok. Kétszerezesen leköti a figyelmet, ha a végtelen vizeken emberi életakciók sodródhatnak, sorsragédliák játszódhatnak. Ilyen az Apolló filmdrámája, amelyet péntektől kezdve mutat be „Itélien a tenger!” címen. A szabad tenger rajongója Wolf, a bretagnei, aki a sors megcsufolt a fiában, Mihályban. A flu Ir-tózik a tengeről és szívesebben keresi

iel a kikötőváros bebujait. Hogy pénzhez jusson, egymásután követi el a becsületlen dolgokat, ami annyira elkésztíti az apját, hogy szörnyű bűnhődésnek teszi ki a fiát. Összekötözve egy csol-

nakban a tengerre bocsátja: itélien a tenger a rossz fiu feletti... A mélyéges dráma kerület pazar fölvételek adják. A tengeri fölvételek fölségesen szépek.

## Elfogták a Kornis-cég betörőit?

(Négy gyanus ember letartóztatása.)

A **Kornis Testvérek** cégnél elkövetett vakmerő rablás óta napról-napra terjednek el olyan hírek a városban, hogy a Kornis cég rablóit elfogták. Ma délután szintén elterjedt Anadon ilyen hír. Az Aradi Közlöny munkatársa érdeklődött az elterjedt hír valódisága iránt s a következőket tudta meg:

Ma délelőtt egy chisineui csendőr négy gyanus embert tartóztattott le. Megmotozásuk alkalmával

gyanus irásokat és nagymennyiségű pénzt találtak náluk. A csendőr a négy embert behozta az aradi ügyészséghez, ahol kiderült, hogy a személyleírásuk teljesen ráillik a Kornis cég rablóira. Az ügyészség elrendelte, hogy az elfogott embereket szembesítsék a Kornis cég személyzetével. Ekkor fog teljes bizonyossággal kiderülni, hogy az elfogott emberek követték-e el a vakmerő rablást.

## Közgazdaság.

### A valutapiac.

**Aradi valutaárak** (december 22): Dollár 128, márka 0'80, dinár 1'90, sokol 1'64, magyar korona 21'5, budapesti kifizetés 5, bécsi kifizetés 43, berlini kifizetés 0'74.

**Bucuresti kurzusok** (dec. 22): Napoleon d'Or 450—455, francia frank 10'05, angol font 550, lira 6, márka 0'78, dollár 132, osztrák korona 0'09, magyar korona 0'20. — **Kifizetések:** Páris 10'70, London 650, Berlin 0'74, Milano 6'20, Prága 1'60, Newyork 132.

**Zürichi nyitás** (december 22): Berlin 297'5, Newyork 513, Milano 2820, Prága 700, Budapest 80, Zágráb 200, Bucuresti —, Varsó 18, Bécs 18, lobélyezett osztrák korona 10.

**Budapesti nyitás** (decemb. 22): Napoleon d'Or 2340, dollár 590, márka 387, osztrák korona 11'25, leu 524, sokol 840, dinár 920, lengyel márka 21. — **Kifizetések:** Prága 840, Zürich 11850, Bécs 11'75.

**Zürichi zárlat** (december 22): Berlin 28750, Newyork 513, Milano 2152, Prága 720, Budapest 80, Zágráb 200, Bucuresti —, Varsó 18, Bécs 19, lobélyezett osztrák korona 10.

**Budapesti nyitás** (december 22): Napoleon d'Or 2350, dollár 597, márka 384, rubel 50, len 526, sokol 839, dinár 910, lengyel márka 1950.

**Budapesti értékpapírok:** Angol magyar 735, Földhitel 2400, Magyar Hitel 1810, Osztrák Hitel 900, Kereskedelmi Bank 6950, Concordia 2225, Gizella 2500, Beocsini 6300, Általános Köszén 10625, Salgótarjáni 5300, Ganz Danubius 33500, Ganz Villamos 5700, Rimamurányi 2620, Magyar Cukor 15200, Egyesült Faipar 490, Násici 17350, Közuti Vasut 940, Déli Vasut 1200, Államvasut 3260.

= Az erdélyi adózók nyolcvan százaléka megtelebbezte a vagyonadóbecslést. Bucuresti. A pénzügyminisztériumhoz beérkezett kérvények szerint az er-

délyi adózók nyolcvan százaléka megtelebbezte a legutóbbi vagyonadóbecslést.

= Kik árusíthatnak denaturált szeszt? Köztudomásu, hogy a huzamosabb ideig tartott hiány a denaturált szeszben mily nagy zavarokat okozott a háztartásokban és a denaturált szeszrel dolgozó ipari vállalatokban. Végre meg történt a szesznek új módszer szerinti denaturálása és az most már kapható Neuman Testvéreké. De újabb akadály merült föl. A pénzügyigazgatóság bevonta az összes engedélyeket s Aradon csak egy-két cég kapta meg az árusítási jogot. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara a denaturált szeszben mutatkozó hiány megszüntetésére több ízben fordult a clujai pénzügyi államtitkársághoz. Aziránt is távirati előterjesztéssel élt, hogy azoknak, akikből az árusítási engedélyt bevonták, ismét engedélyezzék az eladást. Az államtitkárságtól rendeltet érkezelt a pénzügyigazgatósághoz, amely a Kamara előterjesztésére megengedi, hogy mindazok, akik eddig denaturált szesz elárúsításával foglalkoztak, de engedélyüket bevonták, az újabb engedély elnyerése iránt a clujai pénzügyi államtitkársághoz kérvénnyel fordulhatnak s ezt a kérvényt soron kívül sürgősen elfintézik. Az eddigi elárúsítók közül az új engedélyt csak azok nem kaphatják meg, akik szeszszitalok árusításával is foglalkoznak.

= Az aranybányatuladónosok beakarják szüntetni az aranybányázást. Bucuresti. Az erdélyi aranybányatuladónosok beadványt intéztek a kormányhoz, amelyben arról értesítik, hogy abban az esetben, ha az arany kivétel a külföldre nem engedik meg, beszüntetik a bányászást.

= Az utolsó kiviteji engedély. Bucuresti. Az Averescu-kormány, közvetlenül a lemondása előtt, hétezer kiló serlésre, hatvanezer kiló zsirra és száznegyvenezer kiló sajtra adott kiviteji engedélyt.

A szerkesztésért:  
**KÁROLY JÓZSEF**  
felel

**Az APOLLO színház** Karácsony mindkét napján 11 órai kezdettel gazdag műsoru nívós **Matinét rendez.** Jegyek elővételben a pénztárnál válthatók.

# Nagy Karácsonyi vásár női- és leányka felöltőkben PLESZ GYULA ruha-áruházában

Arad, Str. Col. Piriol (Vörösmarthy-u.) 3. A színház épület hátsó bejáratával szemben. Elegáns Carakül plüsch kabátok minden hosszúságban. Mélyen leszállított árak!

## Hirdetmény.

Közlítjük, hogy 1921. évi december hó 3-án 619 darab 6%-os előbbbségi részvényünk sorsolásra kiadott. A kisorsolt részvények számai alábbi fizető helyeinken megtekinthetők, ahol kívánatra fenti sorsolásról a sorsolási jegyzék is kiadatik; a részvények ugyan ott beváltatnak. Fizető helyeink: Aradon, a társaság főpénztára és az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság. Bécsben: Schouller & Co. bankház, Berlinben: a Nationalbank für Deutschland, — a Bank für Handel und Industrie és a Berliner Bankinstitut Joseph Goldschmidt & Cig. cégek. Majnai Frankfurtban: a Dresdner Bank in Frankfurt am Main cég. Budapesten: a Magyar Agrár- és Járulékbank Részvénytársaság Arad, 1921. december hóban. — Aradi és Csanádi Egyesült Vasúti Részvénytársaság.

2916

## Karácsonyi és újévi

művészi szövegű hirdetéseket az Aradi Közlöny részére

## Wallinger

hirdető iroda vesz fel. Földespatika kapujával szemben.

## Carol Roxim Károly

portál, üzlet és modern lakberendezési vállalkozás

Strada Mână de aur (Aranykez-utca) 7. sz. Vállalja minden e szakba vágó munkák készítését a legmodernebb terv szerinti kivitelben jutányos árért. Tervek és költségvetések kívánatra. 11270

## Fafűrészelés

legolcsóbban vállalkoz motorfűrészzel. 5006

Bulevardul R3g. Ferdinand (József főherceg-ut) 3. **PODINA.**

## Karácsonyfákat

minden elfogadható ártért árusítok a Piața Catedralăi (Tökölj-téri) piacon. 11270

## Mózes Zsigmond.

**MODERN** adómentes ház azonnal elfoglalható három szoba, fürdőszoba, lakással, Calea Radnei-ut közelében s rugósen eladó. Bővebbet: WALLINGER-irodában Földespatika kapujával szemben. 11270

## Karácsonyra

rompás édes írműs sonka, füstölt kolbász, libamáj, tea-vaj, finom likörök, borok, cognac, rum, tea és mindennemű készáruk legolcsóbban beszerezhetők:

## Szilágyi Dezső

Mező- és csemege kereskedésében Bul. Carol I. 5. (Eötvös- és Erzsébet-körút sark). 5005

## EKSZER

olcsóságok, brilliáns, arany és ezüstből karácsonyra a legszolidabban, olcsó árakon kaphatók: 4869

Waldmannál Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 14.

## Legolcsóbb Karácsonyi

ajándék egy szép könyv. Képeskönyvek, ifjúsági iratok, szépirodalmi művek nagy választékban kaphatók a 11428

„KELET” hírlapirodában.

## Apró hirdetések.

### Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetéséi ára 75 bani.

Vastagabb betűvel 1 lei 50 bani.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 7 lei 50 bani

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

### Levelezés.

SZERÉNYEN, de állandóan támogatná egy idősebb uriember egy saját lakással bíró fiatal nőt. Választ — díszkréció mellett — csak teljes címmel „Állandó” jellege alatt a kiadóba. 4997

„SZERÉNY NŐT”. Kérem levelet Wallinger-nél ma délelőtt okvetlenül átvenni. 11269

### Házasság.

ÁLLAMI állású házasság céljából olyan 20–25 éves leány ismeretséget keres, aki nyugodt családi életre vágyik „Állami” jellegű levelet Wallinger hirdetője (Földespatika kapujával szemben) továbbít. 11269

### Alkalmazás.

TANULÓ FIUK napi 10 lei fizetéssel felvételnél Stiaszny kaptafagyárában Str. Purgly Lajosné-utca 121. 4999

ÜGYES HÁZVEZETŐNÖT keresek azonnali belépésre. Böhm Mór, Micalajca. 5004

SZALAGFÜRESZ MUNKÁSOK állandó munkára felvételnek Stiaszny kaptafagyárban Str. Purgly Lajosné-u. 121 4998

BEJÁRÓNÓ délelőtt egy órai takarításra felvételnek Minorita-épület, ajtó 3. 5010

INTELLIGENS, szakképzett gyarmatárú szakmabeli utazó magas illetményekkel felvételnél. Ajánlatok „Mercur” jellegre a kiadóhivatalba intézendők. 4922

GYÓGYSZERESZ állást keres Aradon, vagy a környéken, esetleg kisegítést is elvállal. Címe: Godán László Strada Oltuz (Illés-utca) 44. 4940

KÖNYVELEST, levelezést és oktatást vállal délutáni, vagy esti órákban mérlegképes, perfect magyar-német könyvelő. Megkeresések a kiadóhivatalba „Theoria és praxis” jellegre. 4943

KARPIFOS TANULÓ fizetéssel felvételnél Wolf és Sebők Strada Consistorului 27. (Batthyány- és Széchenyi-utcák) sarkán. 4932

### Vétel és eladás.

KERESZTHUROS zongora eladó Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40. II. em. ajtó 4. Megtekinthető délelőtt 11–12-ig, délután 5–6-ig. 4953

TÖLETT tükrök, ingaóra, képereték üveggel, sarok üvegszekrény, asztali ecet és tojás készlet eladók Piața Catedralăi (Tökölj-tér) 5a) 5000

ELADÓ egy jókarban lévő jaquet-öltöny (kabát nadrág mellény) 500 leiert továbbá egy kék sevitől öltöny 750 leiert. Megtekinthető: Boitor szabóüzletében, Strada Meștanu (Forray- és Róvid-utca) sarok (Hajek-épület.) 5009

BUTOR. Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegenfeld butoraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

JÓL ELADHATJA MŰTÁRGYAIT. képeit, porcellán-, bronz és márványfiguráit szőnyegait török kendőit antik butorait zongoráit, modern dísz tárgyait japán vázait, régiségeit ha karácsony előtt elviszi a Szépművészeti Szalonba Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ortutay-palota. 11401

A KARÁCSONYI AJÁNDEKOK beszerzése előtt okvetlenül látogassa meg a Szépművészeti Szalont. Értékes, szép és ritka műtárgyak egész tömege képezi a kiállítás anyagát, mely izléses elrendezésével méltán kiérdemli a látogatók csodálatát. Megtekinthető egész nap az Ortutay-palotában. 11391

KARÁCSONYI AJÁNDEKOK óriási választékban legolcsóbban a Salon Artistique-ben (Fischer Elz-palota.) 11045

PERFI TÉLI KABÁT teljesen jó karban közepesmerre eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4987

### Ingtalan.

STRADA BADEA CARTAN (Angyal-utca) 20a) számú ház elfoglalható két szobás lakással, esetleg butorral eladó. 4960

### Oktatás.

ANGOL NYELVMESTERT keresek. Cím a kiadóban. 500

DEUTSCHE Damé gibb Stunden um Billige Preise. Adresse Wallinger-Büro. 11269

ROMÁN NYELV megtanulására kezdők és haladók részére tanfolyamot nyit az áll. Liceum román nyelv és irodalom tanára. Értekezni naponta délután 4–5 óráig Str. Gheorghe Popa (Ferdinánd-utca) 4. I. em. 5000

## Karácsonyra

legszebb és legolcsóbb ajándék a **KÖNYV!**

Képes és mesekönyvek, díszmunkák óriási választékban. Olcsó alkalmi vételek

## Kerpelnél

Őszentanna és Vidéke „Hangya” Fogy. Szöv.

január hó 15-re 4989

egy óvadékképes

üzletvezetőt keres.

## Brilliáns köveket

magas áron vásárolok megbízóm részére.

## Arany és ezüst

tárgyakat beváltak, becserelek. 11413

## KUN, ékszerész.

Elsőrendű

## vöröshagyma

legolcsóbb árban kapható

## FISCHER-nél.

Piața Catedralăi (Tökölj-tér) 7. sz. 4988

Legszebb, legolcsóbb karácsonyi és újévi ajándékok

bevásárlási forrása:

## Iosif GARTNER József

Órás és ékszerész Arad, Strada I. Brătianu (Waltzer János-utca) 2. 11298

Az EST hirdetés.

## Szifgyártók figyelmébe!

Hámok és bőrök konzerválására különleges eljárással készült **bőrsirt ajánl:**

BÜRGER ALBERT gyári vegyszert osztálya. Targu-Mures-Marosvásárhely. 5 kilós postac omagolásban fél és negyedkilós dobozokban, kilogrammonként 22 Lei árban postai utánvétellel azonnali szétküldésre. 5003

## NE MULASSZA EL

az „Aradi Közlöny” karácsonyi számára hirdetésének feladása előtt a

## „KELET” HIRLAP-IRODÁT

felkeresni, Str. Alexandri (Slac-utca.)

## Kifutó fiu

Jó fizetéssel

felvétetik.

## Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és saját butorszállító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít!

## Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. sz. Bekapcsolt telefon 250. sz.